

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: СБА-2023/12/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Баруун-Урт хот

2022 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Нарантуяа

Утас: 70518369 Цахим хаяг: narantuyam@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Г.Даваа

Утас: 70512123 Цахим хаяг: davaag@audit.gov.mn

Аудитор: О.Барчидгүнсэн

Утас: 70512127 Цахим хаяг: barchidgunseno @audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	13
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	13
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	13
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	13
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд	13
3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө	14
3.5.2 Авлага	14
3.5.4 Бараа материал	15
3.5.6 Үндсэн хөрөнгө	15
3.5.7 Өр төлбөр	16
3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо	16
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	17
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт	17
3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл	18
3.5.3 <i>Нэмэлт төсөв</i>	19
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	19
4.1 Ерөнхий зүйл	19
4.2 Материаллаг байдал	20
4.5 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	20
4.6 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	20
4.6.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	20
4.6.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд	20
4.7 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	20
4.7.1 Завсрын аудитын талаар	20
4.7.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн	21
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	21
5.1 Зөвлөмж	21
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	22

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЗДНХ,	Засаг даргын нөөц хөрөнгө
ОНХСангийн	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ОНӨААТҮГ	Орон нутгийн өмчийн аж ахуй тооцоот үйлдвэрийн газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

22000 Баруун-Урт сум, Сүхбаатар аймаг
Утас: 70518396, Факс 70518396
E-mail: Sukhbaatar@audit.gov.mn

СҮХБААТАР АЙМГИЙН ХАЛЗАН
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА Г.АЛТАНСҮХ
ТАНАА

2023.03.24 № 172
танай _____ - ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төсвийн тухай хуулийн нэмэлт, өөрчлөлт орсны дагуу үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар, газрын төлбөр, цалин хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөрийн эрхлэлтийн орлогод ногдуулсан ХХОАТ-ыг сумын төсөвт төвлөрүүлдэг болсон байна.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн шинэчлэлийн хүрээнд Ерөнхий боловсролын сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн бүтцийн өөрчлөлтөөр улсын төсөвт шилжүүлж дээд шатын төсөв захирагч нарт санхүүгийн тайланг нэгтгэсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд нийт 15 зорилт, 60 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 61 хувийн биелэлттэй хэрэгжүүлсэн байна.

D:/Bichig hereg/2023/A4 toot

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР *М.Нарантуяа* М.НАРАНТУЯА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,028,236,722.82	753,829,368.95
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	566,046,700.32	521,087,905.77
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	566,046,700.32	521,087,905.77
31210	Төгрөг	566,046,700.32	521,087,905.77
31211	Төрийн сангийн харилцах	531,541,762.74	518,541,891.10
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	8,096,516.70	2,546,014.67
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	26,408,420.88	0
33	АВЛАГА	194,995,541.90	165,768,370.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	117,736,000.00	0
33401	Дансны авлага /ТӨҮГ/	2,987,178.00	15,950,000.00
33500	Бусад авлага	74,272,363.90	149,818,370.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	7,391,150.00	1,997,583.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	66,881,213.90	147,820,787.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	256,814,480.60	56,593,093.18
35100	Түүхий эд материал	39,475,880.44	24,591,127.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	14,363,164.78	0
35130	Эм боох материал	25,112,715.66	24,591,127.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	1,154,021.00	0
35400	Хангамжийн материал	203,804,579.16	27,001,966.18
35410	Бичиг хэргийн материал	10,410,890.00	3,827,140.00
35420	Аж ахуйн материал	137,841,091.15	17,372,650.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	5,356,576.00	1,749,876.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	2,740,204.95	818,400.00
35450	Барилгын засварын материал	20,367,000.60	0
35460	Хүнсний материал	5,158,325.88	0
35470	Бусад хангамжийн материал	21,930,490.58	3,233,900.18
35600	Мал амьтад	12,380,000.00	5,000,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	10,380,000.00	10,380,000.00
36600	Бусад нөөц	10,380,000.00	10,380,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,850,950,107.89	1,695,882,368.49
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,850,950,107.89	1,695,882,368.49
39200	Биет хөрөнгө	5,792,589,271.33	1,671,797,518.49
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	5,401,022,157.22	1,455,061,032.93
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-481,978,575.25	-365,655,295.01
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	216,991,234.00	259,154,800.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-169,649,572.97	-137,814,433.32
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	535,632,336.27	211,238,505.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-332,812,348.29	-131,548,567.72
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	347,613,214.94	135,311,269.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-209,326,905.88	-70,635,920.56
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	300,932,619.13	163,731,841.13
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-94,678,041.98	-91,045,712.96
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	244,000,000.00	244,000,000.00
39217	Ном	34,843,154.14	0
39300	Биет бус хөрөнгө	58,360,836.56	24,084,850.00
39301	Програм хангамж	2,785,000.00	4,980,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,681,763.44	-1,222,750.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	58,257,600.00	20,327,600.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,879,186,830.71	2,449,711,737.44
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	117,915,035.84	96,029,537.75
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	117,915,035.84	96,029,537.75
41300	Өглөг	37,605,705.04	24,724,024.13
41360	Бусад өглөг	37,605,705.04	24,724,024.13
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	30,719,932.00	24,623,234.00
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	6,885,773.04	100,790.13
41400	Урьдчилж орсон орлого	80,309,330.80	71,305,513.62
41440	Бусад урьдчилж орсон орлого	80,309,330.80	71,305,513.62
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,761,271,794.87	2,353,682,199.69
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,761,271,794.87	2,353,682,199.69
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	2,512,345,012.69	953,138,801.17
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	2,512,345,012.69	953,138,801.17
51101	Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	300,094,600.00	300,094,600.00

51200	Хуримтлагдсан үр дүн	3,532,334,368.32	935,419,877.69
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-6,699,132.86	5,160,052,411.51
51220	Тайлант үеийн үр дүн	3,539,033,501.18	-4,224,632,533.82
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	416,497,813.86	165,028,920.83
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,879,186,830.71	2,449,711,737.44

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	6,881,847,131.12	1,574,930,890.35
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	343,873,196.93	398,177,219.93
110	Орлогын албан татвар	47,244,254.93	147,879,422.31
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	47,244,254.93	147,879,422.31
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0	99,735,792.00
110002	Үйл ажиллагааны орлого	435,123.40	24,568,480.41
110003	Хөрөнгийн орлого	25,963,354.23	23,575,149.90
110008	Шууд бус орлого	20,845,777.30	0
113	Хөрөнгийн албан татвар	96,582,200.00	80,794,680.62
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0	2,274,850.62
113002	Бууны албан татвар	1,410,000.00	960,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	95,172,200.00	77,559,830.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	200,046,742.00	169,503,117.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	892,750.00	2,237,600.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	892,750.00	1,421,600.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	0	816,000.00
1181	Газрын төлбөр	289,192.00	986,917.00
118101	Газрын төлбөр	289,192.00	986,917.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	191,116,800.00	159,861,600.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	191,116,800.00	159,861,600.00
1183	Бусад татвар	7,748,000.00	6,417,000.00
118301	Бусад татвар	7,748,000.00	6,417,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	3,545,494,658.84	340,629,248.42
120	Нийтлэг татварын бус орлого	3,545,494,658.84	340,629,248.42
120003	Торгуулийн орлого	1,925,570.00	625,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	6,988,412.00	13,004,848.10
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,477,000.00	0
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	8,680,000.00
1200046	Зээлийн хүүгийн орлого	1,511,412.00	4,324,848.10
120009	Бусад орлого	5,346,980.00	6,526,410.00
120010	Борлуулалтын орлого (Цэвэр) /ТӨҮГ/	301,463,142.06	331,328,627.02
120011	Борлуулалтын өртөг /ТӨҮГ/	0	10,855,636.70
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	3,174,877,112.25	0
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	54,893,442.53	0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,992,479,275.35	836,124,422.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,127,863,400.00	167,334,900.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,090,418,700.00	0
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	37,444,700.00	167,334,900.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	283,198,924.50	12,564,822.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,000,000.00	0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	34,998,560.00	7,635,100.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	31,842,664.50	0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	215,357,700.00	4,929,722.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,444,940,518.85	656,224,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	834,314,000.00	266,307,000.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	39,642,718.85	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	570,983,800.00	389,917,700.00

1330	Төсвийн захирагчдаас	6,276,410.00	0
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,276,410.00	0
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	130,200,022.00	0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	130,200,022.00	0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,294,721,479.94	1,244,555,956.05
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,294,721,479.94	1,244,555,956.05
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,480,132,384.43	1,201,737,103.17
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,257,514,027.52	352,951,737.63
210101	Үндсэн цалин	938,592,457.38	284,333,747.40
210102	Нэмэгдэл	235,035,771.82	45,093,656.51
210104	Урамшуулал	75,152,733.10	23,524,333.72
210105	Гэрээт ажлын хөлс	8,733,065.22	0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	160,871,898.87	41,989,903.48
210201	Тэтгэврийн даатгал	115,648,252.31	29,498,723.10
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,215,988.40	3,323,939.85
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,950,351.65	2,658,831.58
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,168,517.48	591,673.58
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,888,789.03	5,916,735.37
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	246,173,221.94	275,427,690.97
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,977,095.09	19,063,935.29
210302	Түлш, халаалт	216,307,626.85	242,423,035.68
210303	Цэвэр, бохир ус	16,888,500.00	13,940,720.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	100,603,406.06	41,268,451.22
210401	Бичиг хэрэг	9,970,820.00	4,870,720.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,863,627.00	21,232,608.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,017,870.00	3,135,933.22
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	30,983,729.00	0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	26,259,512.06	11,930,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	0	99,190.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	4,507,848.00	0
2105	Нормативт зардал	197,052,154.41	69,992,787.69
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	158,582,575.00	69,992,787.69
210502	Хоол, хүнс	35,954,079.41	0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,515,500.00	0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18,003,286.30	24,283,200.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,792,850.00	301,400.00
210602	Тавилга	0	7,000,000.00
210604	Урсгал засвар	15,210,436.30	16,981,800.00
2107	Томиллот, зочны зардал	3,681,662.50	10,517,000.00
210702	Дотоод албан томиллот	3,681,662.50	10,517,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	225,856,652.02	253,848,728.93
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	48,451,536.81	12,441,331.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	172,600.00	118,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	221,725.00	47,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	71,500.00	97,700.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0	9,035,780.00
210807	Газрын төлбөр	0	110,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	44,810.00	67,800.00
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	176,894,480.21	231,929,617.93
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	270,376,074.81	131,457,603.25
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	62,599,679.00	89,690,216.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,795,350.00	3,620,100.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	200,981,045.81	38,147,287.25
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	814,589,095.51	42,818,852.88
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	79,113,042.50	38,521,845.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	5,952,660.00	0
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	0	8,493,800.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	716,400.00	28,221,172.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	13,809,532.50	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	26,034,400.00	0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	32,600,050.00	1,806,873.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	730,343,278.86	4,297,007.88
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	681,183,800.00	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	42,883,068.86	4,297,007.88

213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,276,410.00	0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	5,132,774.15	0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,132,774.15	0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	3,587,125,651.18	330,374,934.30
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	48,092,150.00	4,555,007,468.12
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	48,092,150.00	4,349,895,172.89
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	0	205,112,295.23
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	3,539,033,501.18	-4,224,632,533.82

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,799,097,612.69	416,497,813.86	-6,699,132.86	3,208,896,293.69
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,799,097,612.69	416,497,813.86	-6,699,132.86	3,208,896,293.69
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	13,342,000.00	0	0	13,342,000.00
8	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	3,539,033,501.18	3,539,033,501.18
10	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,812,439,612.69	416,497,813.86	3,532,334,368.32	6,761,271,794.87
11	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,812,439,612.69	416,497,813.86	3,532,334,368.32	6,761,271,794.87
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-1,559,206,211.52	-251,468,893.03	-2,772,005,424.93	-4,582,680,529.48
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,253,233,401.17	165,028,920.83	760,328,943.39	2,178,591,265.39
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-4,224,632,533.82	-4,224,632,533.82
20	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	1,253,233,401.17	165,028,920.83	935,419,877.69	2,353,682,199.69

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,638,913,694.44	1,641,384,876.92
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	343,873,196.93	398,177,219.93
110	Орлогын албан татвар	47,244,254.93	147,879,422.31
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	47,244,254.93	147,879,422.31
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0	99,735,792.00
110002	Үйл ажиллагааны орлого	435,123.40	24,568,480.41
110003	Хөрөнгийн орлого	25,963,354.23	23,575,149.90
110008	Шууд бус орлого	20,845,777.30	0
113	Хөрөнгийн албан татвар	96,582,200.00	80,794,680.62
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0	2,274,850.62
113002	Бууны албан татвар	1,410,000.00	960,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	95,172,200.00	77,559,830.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	200,046,742.00	169,503,117.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	892,750.00	2,237,600.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	892,750.00	1,421,600.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	0	816,000.00
1181	Газрын төлбөр	289,192.00	986,917.00
118101	Газрын төлбөр	289,192.00	986,917.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	191,116,800.00	159,861,600.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	191,116,800.00	159,861,600.00
1183	Бусад татвар	7,748,000.00	6,417,000.00
118301	Бусад татвар	7,748,000.00	6,417,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	406,593,622.16	400,481,434.99
120	Нийтлэг татварын бус орлого	406,593,622.16	400,481,434.99
120003	Торгуулийн орлого	1,925,570.00	625,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	75,787,079.10	43,015,275.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	75,787,079.10	33,385,275.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	9,630,000.00
120009	Бусад орлого	5,346,980.00	38,426,410.00
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	323,533,993.06	318,414,749.99
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,888,446,875.35	842,726,222.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,127,863,400.00	167,334,900.00

131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,090,418,700.00	0
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	37,444,700.00	167,334,900.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	290,050,724.50	19,166,622.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	6,000,000.00	0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	36,850,360.00	7,635,100.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	31,842,664.50	0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	215,357,700.00	11,531,522.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,444,940,518.85	656,224,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	834,314,000.00	266,307,000.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	39,642,718.85	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	570,983,800.00	389,917,700.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	13,128,210.00	0
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	13,128,210.00	0
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	12,464,022.00	0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	12,464,022.00	0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,115,538,058.47	1,280,325,241.47
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,115,538,058.47	1,280,325,241.47
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,293,806,301.96	1,196,688,039.32
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,323,412,161.40	428,876,686.63
210101	Үндсэн цалин	944,982,721.26	279,539,627.74
210102	Нэмэгдэл	243,768,837.04	49,328,796.17
210104	Урамшуулал	75,152,733.10	23,524,333.72
210106	Ажилагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	59,507,870.00	76,483,929.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	180,190,772.73	64,396,284.94
210201	Тэтгэврийн даатгал	115,648,252.31	29,498,723.10
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,215,988.40	3,323,939.85
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,950,351.65	2,658,831.58
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,168,517.48	591,673.58
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,888,789.03	5,916,735.37
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	19,318,873.86	22,406,381.46
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	250,146,868.96	282,752,525.81
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,303,875.09	19,063,935.29
210302	Түлш, халаалт	214,607,379.30	242,423,035.68
210303	Цэвэр, бохир ус	16,881,900.00	14,437,210.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	5,353,714.57	6,828,344.84
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	169,231,295.00	152,426,738.94
210401	Бичиг хэрэг	9,049,435.00	3,952,580.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,811,727.00	12,437,330.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,113,870.00	3,135,933.22
210404	Ном, хэвлэл	78,000.00	0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	29,339,490.00	500,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,330,397.00	591,100.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн мөнгө /ТӨҮГ/	48,561,955.00	42,082,218.00
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	48,946,421.00	89,727,577.72
2105	Нормативт зардал	201,116,522.94	73,156,885.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	158,591,502.19	73,156,885.00
210502	Хоол, хүнс	39,527,720.75	0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,997,300.00	0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	20,341,100.00	36,898,200.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,644,500.00	12,331,900.00
210602	Тавилга	1,231,000.00	7,000,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0	573,000.00
210604	Урсгал засвар	17,465,600.00	16,993,300.00
2107	Томиллот, зочны зардал	3,681,662.50	10,517,000.00
210702	Дотоод албан томиллот	3,681,662.50	10,517,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	69,979,893.43	43,522,976.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	47,639,682.81	10,026,990.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	172,600.00	118,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	221,725.00	77,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	71,500.00	95,000.00

210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0	9,035,780.00
210807	Газрын төлбөр	0	110,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	44,810.00	67,800.00
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	21,738,635.62	23,956,206.00
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	90,940.00	34,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	75,706,025.00	104,140,742.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65,553,469.00	100,455,242.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,152,556.00	3,685,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	821,731,756.51	83,637,202.15
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	79,403,903.50	40,716,068.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	5,952,660.00	8,913,890.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	716,400.00	28,221,172.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	13,915,293.50	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	26,034,400.00	0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	32,785,150.00	3,581,006.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	737,195,078.86	4,297,007.88
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	681,183,800.00	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	42,883,068.86	4,297,007.88
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	13,128,210.00	0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	5,132,774.15	38,624,126.27
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,132,774.15	0
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	0	38,624,126.27
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	523,375,635.97	361,059,635.45
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	112,273,350.00	296,018,430.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	112,273,350.00	296,018,430.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	112,273,350.00	296,018,430.00
220001	Барилга байгууламж	0	77,392,000.00
221001	Их засвар	0	59,499,600.00
222001	Тоног төхөөрөмж	0	1,625,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	48,092,150.00	16,767,400.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	64,181,200.00	140,734,430.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-112,273,350.00	-296,018,430.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	0	-110,000,000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	0	110,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	0	110,000,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	411,102,285.97	-44,958,794.55
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	154,944,414.35	566,046,700.32
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	566,046,700.32	521,087,905.77

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,419,843,200.00	1,255,546,763.88
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,043,008,300.00	990,262,763.88
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,002,748,700.00	950,045,695.88
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	365,124,000.00	339,082,753.63
210101	Үндсэн цалин	283,853,900.00	269,829,623.74
210102	Нэмэгдэл	68,618,500.00	49,328,796.17
210104	Урамшуулал	12,651,600.00	19,924,333.72
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	45,083,400.00	40,777,163.48
210201	Тэтгэврийн даатгал	31,783,200.00	28,285,983.10
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,156,400.00	3,323,939.85
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,209,400.00	2,658,831.58
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	721,300.00	591,673.58
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,213,100.00	5,916,735.37
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	268,540,500.00	263,601,743.55
210301	Гэрэл, цахилгаан	21,400,000.00	17,566,457.87
210302	Түлш, халаалт	239,467,300.00	241,343,035.68
210303	Цэвэр, бохир ус	7,673,200.00	4,692,250.00

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	19,201,600.00	18,773,103.22
210401	Бичиг хэрэг	3,810,000.00	3,737,580.00
210402	Тээвэр, шатахуун	11,551,600.00	11,148,490.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,840,000.00	2,795,933.22
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	500,000.00	500,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	500,000.00	591,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	74,400,400.00	71,749,130.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	52,026,700.00	52,010,830.00
210602	Тавилга	2,000,000.00	2,000,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	573,700.00	573,000.00
210604	Урсгал засвар	19,800,000.00	17,165,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10,635,000.00	10,517,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	10,635,000.00	10,517,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	33,504,000.00	23,454,270.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	18,890,000.00	10,026,990.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	119,000.00	118,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	114,000.00	77,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	95,000.00	95,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	14,176,000.00	13,025,780.00
210807	Газрын төлбөр	110,000.00	110,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	186,259,800.00	182,090,532.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	182,409,800.00	178,480,032.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,850,000.00	3,610,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	40,259,600.00	40,217,068.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	40,259,600.00	40,217,068.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	8,953,400.00	8,913,890.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	28,221,200.00	28,221,172.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,085,000.00	3,082,006.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	237,334,900.00	155,284,000.00
220001	Барилга байгууламж	135,000,000.00	77,392,000.00
221001	Их засвар	80,000,000.00	59,499,600.00
222001	Тоног төхөөрөмж	5,000,000.00	1,625,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	17,334,900.00	16,767,400.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	139,500,000.00	110,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	139,500,000.00	110,000,000.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,419,843,200.00	1,260,512,938.88
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	167,334,900.00	167,334,900.00
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	167,334,900.00	167,334,900.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,102,508,300.00	1,050,162,763.88
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,102,508,300.00	1,050,162,763.88
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	150,000,000.00	43,015,275.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	58,561,500.00	33,385,275.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	9,630,000.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	91,438,500.00	0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	184,694,752.97
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	177,445,222.58
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	91	91
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	5	5
610001	Төсвийн байгууллага	5	5
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	43	43
620001	Удирдах ажилтан	8	8
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	13	13
620003	Үйлчлэх ажилтан	22	22
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	43	43
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	10
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	26	26
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7	7

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	45,575,042.88
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	45,575,042.88
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	18,383,311.42
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	10,329,471.42
210301	Гэрэл, цахилгаан	584,511.42
210303	Цэвэр, бохир ус	9,744,960.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	953,840.00
210402	Тээвэр, шатахуун	913,840.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	40,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,000,000.00
210602	Тавилга	5,000,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,100,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,950,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	150,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	27,191,731.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	499,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	499,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	26,692,731.46
213305	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	26,408,420.88
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	284,310.58
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	19,166,622.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	19,166,622.00
131103	ЗГНХ, ЗДНХ өрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,635,100.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	11,531,522.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-26,408,420.88
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	26,408,420.88

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг дарга нь “Нутгийн онцлогт тохирсон уламжлалт МАА,газар тариалангийн үйлдвэрлэлийг эрчимжүүлж, орон нутгийн нөөц,боломжид тулгуурласан ЖДҮ-лэл хөгжүүлж сумын эдийн засгийн өсөлтийг хангасан, иргэдийн оролцоонд тулгуурлан ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлсэн, байгалийн тэнцвэрт байдлыг хадгалсан. чанартай,хүртээмжтэй үйлчилгээг иргэдэд хүргэж хүний хөгжлийг дээдэлсэн сум болно.” эрхэм зорилгын хүрээнд сумын нийгэм эдийн засгийн чадавхыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн оновчтой бодлого, нийгмийн салбарын хөгжлийг ахиулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилго, үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлж байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 4,429.4 сая төгрөгөөр буюу 64.3 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/сая төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	566.0	521.1	-44.9
Авллага	195.0	165.8	-29.2

Бараа материал	267.2	67.0	-200.2
Үндсэн хөрөнгө	5850.9	1695.8	-4,155.1
Нийт хөрөнгө	6,879.1	2,449.7	- 4,429.4
Өр төлбөр	117.9	96.0	-21.9
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	6,761.2	2,353.7	-4,407.5
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	6,879.1	2,449.7	- 4,429.4

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл буурсан нь авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл буурсан байна. Үүнд:

- Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл өмнөх оноос 44.9 сая төгрөгөөр буурсан нь ОНХС-ийн өмнөх онд хийгдэх худалдан авалтын ажил хийгдсэн байна.
- Авлагын дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 29.2 сая төгрөгөөр буурсан нь Ерөнхий боловсролын сургууль, хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн бүтцийн өөрчлөлтөөр улсын төсөвт шилжүүлснээр 117.7 сая төгрөгөөр буурсан, мөн хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлагын үлдэгдэл 80.4 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь нөлөөлсөн байна.
- Бараа материал, үндсэн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл буурахад Ерөнхий боловсролын сургууль, хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн үндсэн хөрөнгийг бүтцийн өөрчлөлтөөр улсын төсөвт шилжүүлж, дээд шатын төсөв захирагчид санхүүгийн тайланг нэгтгүүлсэн нь нөлөөлсөн байна.

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 521.1 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 44.9 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	8.1	2.6	-5.5
Төгрөг	8.1	2.6	-5.5
Төрийн сангийн харилцах	567.9	518.5	-39.4
Дүн	566.0	521.1	-44.9

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 521.1 сая төгрөгийн 518.5 сая төгрөг төрийн сангийн харилцах дансанд, 2.6 сая төгрөг байгууллагын ОНӨААТҮГ-ын харилцах дансанд байршиж байна.

Мөнгөн хөрөнгийн харилцах дансны үлдэгдлийн 75.3 сая төгрөг буюу 2.9 хувийг хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт, хүүгийн орлого, 102.1 сая төгрөг буюу 19.5 хувийг ОНХС-ийн төсөл арга хэмжээний санхүүжилт, 341.1 сая төгрөг буюу 64.4 хувь төрийн сангийн харилцахын зарцуулагдаагүй үлдэгдэл тус тус эзэлж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 165.8 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 29.2 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	117.7	-	-117.7
Татвар, НДШ-ийн авлага /ТӨҮГ/	3.0	16.0	13.0
Байгууллагаас авах авлага	7.4	2.0	-5.4
Хувь хүмүүсээс авах авлага	66.9	147.8	80.9

Дүн	195.0	165.8	-29.2
-----	-------	-------	-------

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэлд хоршоо хөгжүүлэх сангаас олгосон зээл, зээлийн хүүгийн авлага 147.8 сая, ЗДТГ-ын 1.2 сая төгрөгийн гүйлгээг хоршоо хөгжүүлэх сангаас авах, Халзан дулаан ОНӨААҮГ-ын халаалтын авлага 15.9 сая төгрөг байна.

3.5.4 Бараа материал

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 67.0 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 200.2 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 5. Бараа материалын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	39.5	24.6	-14.9
Тусгай зориулалттай материал	14.4	0	-14.4
Эм боох материал	25.1	24.6	-0.5
Бэлэн бүтээгдэхүүн	1.2	0	-1.2
Хангамжийн материал	203.7	27.0	-176.7
Бичиг хэргийн материал	10.4	3.8	-6.6
Аж ахуйн материал	137.8	17.4	-120.4
Сэлбэг хэрэгсэл	5.4	1.7	-3.7
Түлш, шатах тослох материал	2.7	0.9	-1.8
Барилгын засварын материал	20.4	0	-20.4
Хүнсний материал	5.1	0	-5.1
Бусад хангамжийн материал	21.9	3.2	-18.7
Мал амьтад	12.4	5.0	-7.4
Бусад нөөц	10.4	10.4	
Дүн	267.2	67.0	-200.2

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны 67.0 сая төгрөгийн үлдэгдлийн 43.9 хувийг бусад хангамжийн материал эзэлж байгаа бөгөөд тусгай зориулалтын, мал амьтад, тэжээлийн нөөцийн үлдэгдэл гол нөлөөлж байна. Аж ахуйн материалын 63 хувийн Засаг даргын Тамгын газар, 1.1 хувийг иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал, 35.9 хувийг ОНӨААТҮГ, эргэлтийн эмийн сан зэрэг байгууллагууд эзэлж байна.

Бараа материалын бууралт нь Дунд сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв, Соёлын төвийн орон нутгийн данснаас улсын төсвийн данс руу шилжүүлсэн дүнгээс нөлөөлж буурч байна.

Аудитын илрүүлэлт

- Тооллогын комисс эд хөрөнгө нэг бүрийг үзэж, үнэн зөв бодитой тооллого хийгээгүй, тооллогын дүнг нягтлан бодогчтой тулгаж баталгаажуулаагүй. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 72 дугаар зүйлийн 72.4.1¹, 72.4.2², 72.4.4³, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6⁴ дахь заалттай нийцээгүй байгаад албан шаардлага хүргүүлэв./Тамгын газар/

3.5.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл цэвэр дүнгээр 2,493.5 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 4,648.2 сая төгрөгөөр буурсан байна.

¹ эд хөрөнгийн тооллогыг тогтоосон хугацаанд үнэн зөв, чанартай явуулж дуусгах;

² тоолсон эд хөрөнгийн үнийг бэлтгэн нийлүүлэгчийн дагалдах баримт, тухайн үеийн зах зээлийн үнийн жишигтэй тулган шалгаж, тооллогын бүртгэлд бичих;

³ комиссын хурлаар тооллогын үр дүнг хэлэлцэж, тооллогын бүртгэлийг баталгаажуулж, холбогдох акт, материалын хамт ерөнхий нягтлан бодогчид тусгай жагсаалтаар шилжүүлэн өгөх;

⁴ эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах;

Хүснэгт 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	/сая төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга, байгууламж, орон сууц	5,401.0	1,455.0	-3,946.0
Авто-тээврийн хэрэгсэл	216.9	259.1	42.2
Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	535.6	211.2	-324.4
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	347.6	135.3	-212.3
Бусад үндсэн хөрөнгө	300.9	163.7	-137.2
Дуусаагүй барилга, байгууламж	244.0	244.0	0
Ном	34.8	0	-34.8
Программ хангамж	2.7	4.9	2.2
Бусад биет бус хөрөнгө	58.2	20.3	-37.9
Дүн	7,141.7	2,493.5	-4,648.2

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 140.7 сая, акталсан 14.9 сая, бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлсэн 4,774.1 сая нийт 4,789.0 сая төгрөгөөр хасагдсан байна. Үндсэн хөрөнгийн бууралт нь Дунд сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв, Соёлын төвийн орон нутгийн данснаас улсын төсвийн данс руу шилжүүлсэн дүнгээс шалтгаалан буурчээ.

3.5.7 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн дансны эцсийн үлдэгдэл 554.5 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 376.1 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 8. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	/сая төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Байгууллагад төлөх өглөг	30.7	24.6	-6.1
Татварын өглөг /ТӨҮГ/	6.9	0.1	-6.8
Бусад урьдчилж олсон орлого	80.3	71.3	-9.0
Дүн	117.9	96.0	-21.9

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант оны эцэст 96.0 сая төгрөгийн өр төлбөртэй бөгөөд 95.0 сая төгрөгийг ОНӨААТҮГ, эргэлтийн эмийн сан, 0.1 сая төгрөгийг Хоршоо хөгжүүлэх сангийн өр төлбөр эзэлж байна.

3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 2,353.6 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 4,407.6 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 9. Засгийн газрын хувь оролцоо

Үзүүлэлт	/сая төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,512.3	953.1	-1,559.2
Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	300.1	300.1	0
Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/			
Хуримтлагдсан үр дүн	3,532.3	935.4	-2,596.9
Өмнөх үеийн үр дүн	-6.7	5,160.0	5,153.3
Тайлант үеийн үр дүн	3,539.0	-4,224.6	-7,750.2
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	416.5	165.0	-251.5
Дүн	6,761.2	2,353.6	-4,407.6

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Цэвэр хөрөнгийн дүн 2,353.6 сая төгрөг болж 4,407.6 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант онд Ерөнхий боловсролын сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн байгууллагуудыг улсын төсөвт шилжүүлж, дээд шатын төсөв захирагчид нэгтгэл хийгдсэнээс засгийн газрын оруулсан капитал 1,559.2 сая, хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү 251.5 сая, хуримтлагдсан үр дүн 2,596.9 сая нийт 4,582.6 сая төгрөгийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын залруулга хийж, тайлант үед 4,224.6 сая төгрөгийн үр дүнгүй ажилласан нь нөлөөлсөн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 5 дугаар сарын 31-ны өдрийн 04 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлого 145.5 сая төгрөг, татварын бус орлого 7.0 сая нийт 152.5 сая төгрөгөөр баталж, гүйцэтгэлээр татварын орлого 398.2 сая, татварын бус орлого 7.1 сая нийт 405.3 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, гүйцэтгэл 265.7 хувиар биелсэн байна.

Хүснэгт 10 Орлогын биелэлт

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Өссөн /Буурсан/
НИЙТ ОРЛОГО	152.5	405.3	252.7
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	145.5	398.2	252.7
Хувь хүний орлогын албан татвар	129.3	147.9	18.6
Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон түүнтэй адилтгах орлогын албан татвар	85.0	99.7	14.7
Үйл ажиллагааны орлого	14.3	24.6	10.3
Хөрөнгийн орлого	25.0	23.6	-1.4
Хөрөнгө борлуулсны орлого	5.0	0.0	-5.0
Хөрөнгийн албан татвар	2.8	80.8	78.0
Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	1.5	2.3	0.8
Бууны албан татвар	1.3	1.0	-0.3
Малд ногдуулах албан татвар	0.0	77.6	77.6
Бусад татвар (төлбөр, хураамж)	13.5	169.5	156.0
Улсын тэмдэгтийн хураамж	1.5	1.4	-0.1
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	11.0	0.8	-10.2
Газрын төлбөр	1.0	1.0	0
Газрын төлбөр	1.0	1.0	0
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	0.0	159.9	159.9
Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	0.0	159.9	159.9
Бусад татвар	0.0	6.4	6.4
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	7.0	7.1	0.1
Хүү, торгуулийн орлого	7.0	0.6	-6.4
Нэр заагдаагүй орлого	0	6.5	6.5

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Орон нутгийн татварын болон татварын бус орлого нийт дүнгээрээ төлөвлөснөөс 252.7 сая төгрөгөөр биелсэн байна. Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр 159.9 сая төгрөгөөр давсан нь төлөвлөгдөөгүй ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр төвлөрсөн нь нөлөөлжээ. Цалин түүнтэй адилтгах орлого 14.7 сая төгрөгөөр давсан нь Засгийн газрын 2022 оны 192 дугаар тогтоолоор цалин нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 1,434.0 сая төгрөг, нийт зардлыг 1,434.0 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна. Сумын 2022 оны төрийн үйлчилгээний албан хаагчдын хоорондох цалинг улсын төсөвт шилжүүлсэнтэй холбоотойгоор нийт зардлыг 2,424.2 сая төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд Засаг даргын хэрэгжүүлэх 7 хөтөлбөрт зориулан 2,424.2 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,507.0 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 767.2 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 150.0 сая төгрөгийг хоршоо хөгжүүлэх сангаас олгох зээлд зарцуулахаар батлагджээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 1,050.2 сая, ОНХС-д олгох орлогын шилжүүлэг 167.3 сая, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 43.0 сая нийт 1,260.5 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,255.5 сая төгрөг буюу 88.4 хувьтай байгаа нь харилцах дансны үлдэгдлийг төсвийн нэгдсэн дансанд төвлөрүүлсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 11. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/сая төгрөгөөр/

№	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага					
1	80101-Үндсэн үйл ажиллагаа	77.8	75.1	2.7	96.5
2	80224- Зөвлөл, хороо, комиссын гишүүд	3.0	3.0	0	100
3	80802-Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал	6.3	6.3	0	100
4	81102-Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	3.0	3.0	0	100
5	82201-Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх	0.8	0.8	0	100
Дүн		90.9	88.2	2.7	
70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага					
1	80101-Үндсэн үйл ажиллагаа	358.9	329.8	29.1	91.9
2	80106- Баг хорооны үндсэн үйл ажиллагаа	47.3	47.1	0.2	99.6
3	80714-Ахмад настнуудад үзүүлэх хөнгөлөлт	8.9	8.9	0	100
4	80802-Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал	25.0	25.0	0	100
5	81102-Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	20.0	20.0	0	100
6	81518-Мөрийн хөтөлбөрт тусгагдсан зардал	61.1	58.6	2.5	95.9
7	81549- Ахмадын сан	1.3	1.0	0.3	76.9
8	81701- Байгаль хамгаалах ,нөхөн сэргээх зардал	95.0	94.1	0.9	99.1
9	82310- Гамшгаас сэргийлэх сургалт суртчилгаа	2.5	2.4	0.1	96.0
10	82706- Гоц халдварт өвчний голомтыг арилгах	10.0	1.7	8.3	17.0
Дүн		630.0	588.6	41.4	
71802 ерөнхий боловсрол					
1	80111-Төрийн өмчийн байгууллагын тогтмол зардал	110.5	110.0	0.5	99.5
2	80112- Нийтлэг үйлчилгээ	30.1	30.1	0	100
Дүн		140.6	140.1	0.5	
71602 эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ					
1	80111-Төрийн өмчийн байгууллагын тогтмол зардал	24.7	21.3	3.4	28
2	80112-нийтлэг үйлчилгээ	5.3	4.5	0.5	85
Дүн		30.0	25.8	4.2	
71702 соёл урлаг					
1	80111-Төрийн өмчийн байгууллагын тогтмол зардал	66.1	66.0	0.1	99.8
2	80112-нийтлэг үйлчилгээ	4.6	4.6	0	100
3	83201- Ангилагдаагүй бусад зардал	4.5	4.5	0	100
Дүн		75.2	75.2	0.1	
71802 Сургуулийн өмнөх боловсрол					
1	80111-Төрийн өмчийн байгууллагын тогтмол зардал	47.1	43.7	3.4	92.8
2	80112-нийтлэг үйлчилгээ	16.7	16.7	0	100
	83201- Ангилагдаагүй бусад зардал	11.9	11.9	0	100
Дүн		75.7	72.3	3.4	

Орон нутгийн хөгжлийн сан хөтөлбөр бичих					
1	83401-итгэлцүүрээр	166.7	113.7	53.0	68.1
2	80918- бусад	0.6	0	0.6	0
3	83405-малын тоо толгойн албан татвар	60.0	41.6	18.4	69.3
4	83406-ОНХС-бусад	10.0	0	10.0	
Дүн		237.3	155.3	82.0	
72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих					
1	82611-жижиг дунд үйлдвэрлэл дэмжих	0.5	0.1	0.4	20
2	83111-сүм хөгжүүлэх	139.5	110.0	29.5	78.9
Дүн		140.0	110.1	29.9	

Орон нутгийн төсвийн орлого тасарсантай холбоотой засаг даргын нөөц сан, мөрийн хөтөлбөрт тусгасан зарим арга хэмжээг хэрэгжүүлэх зардлууд дутуу санхүүжигдсэн байна.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

ЗДНХ, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө 7.0 сая, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 11.5 сая, эхний үлдэгдэл 26.4 нийт 44.9 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс байр ашиглалт 10.3 сая, хангамж, бараа материалын зардалд 1.0 сая, эд хогшил 5.0 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 2.1 сая, нэг удаагийн тэтгэмж 0.5 сая нийт 18.9 сая төгрөгийг зарцуулж үлдэгдэл 26.7 сая төгрөгийг төрийн сангийн дансанд төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг 2023 оны 3 дугаар сарын 15 -аас 2023 оны 3 дугаар сарын 25 -ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2023 оны 3 дугаар сарын 25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, Засаг даргад хүргүүлэхээр төлөвлөн, Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор М.Нарантуяа, аудитын менежер Г.Даваа нар үе шатны хяналтыг хэрэгжүүлж, аудитор О.Барчидгүнсэн гүйцэтгэв.

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 03 дугаар сарын 01-ны өдрийн 01/18 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлаар сонгож, эрсдэлийн түвшинг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн нийт 1,244.5 сая төгрөгийн зардлын 2 хувь буюу 24.9 сая төгрөгөөр тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

4.5 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор Халзан сумын Засаг даргын тухай хуульд хамаарах зүйл заалт бүрээр горим сорил хэрэгжүүлсэн. Халзан сумын Засаг даргын Тамгын газар нь цахим дэлгүүрт байршсан бараанаас худалдан авалт хийлгүй, төсвийн хөрөнгөөр 9,149.8 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж бэлтгэсэн. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4⁵ дахь заалтыг зөрчсөнд албан шаардлага өгөв.

4.6 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.6.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим системд тайлант онд гарсан өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулахтай холбоотой гаргасан тушаал шийдвэр, орлого зарлагын мэдээллийг хуулийн хугацаанд бүрэн байршуулаагүйд албан шаардлага хүргүүлээ.

4.6.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай болон бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд шалгасан зүйлийг холбогдох шалгуурт нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.7 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.7.1 Завсрын аудитын талаар

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгээгүй.

⁵ Цахим дэлгүүрт байршсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно

4.7.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар тогтоосон төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаар бичнэ.

Хүснэгт 12. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитаар		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	3	0	2	0	75
Нийт дүн	3	0	2	0	75

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 50.6 сая төгрөгийн зөрчил⁶ илэрснээс, 50.6 сая төгрөгийн зөвлөмж өгсөн.

5.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Орлоготой холбоотой асуудал

5.1.1 Илрүүлэлт:

Малын тоо толгойн албан татвар 50.6 сая төгрөгийн орлогыг дутуу төвлөрүүлсэн нь Малын тоо толгойн албан татварын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 /Албан татвар төлөгчийн өмчилж буй Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт байгаа малын тоо толгойд албан татвар ногдуулна/, 5.2 /Тухайн татварын жилд албан татвар ногдуулах малын тоо толгойг Статистикийн тухай хуульд заасны дагуу хийгдсэн өмнө жилийн мал тооллогын дүнд үндэслэн тодорхойлно./, 6 дугаар зүйлийн 6.2 /Албан татварын хэмжээг энэ хуулийн 6.1-д заасан хязгаарт багтаан сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал малын төрөл тус бүрээр тогтооно/, 7 дугаар зүйлийн 7.1 /Албан татвар төлөгч энэ хуулийн дагуу ногдуулсан албан татварыг тэнцүү хоёр хуваан тухайн жилийн 7 дугаар сарын 15, 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор өөрийн өмчилж байгаа малын тоо толгой тоологдож бүртгэгдсэн сум, дүүргийн төсөвт төлнө/, Төсвийн тухай хуулийн 41 дугаар зүйлийн 41.2.1 /хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх/, тус тус зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Малын тоо толгойн албан татварыг төвлөрүүлэх чиглэлээр Багийн засаг дарга, татварын байцаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тодорхой арга хэмжээ болгон тусгаж, биелэлтийг хангуулах, мөн уг албан татвараар төвлөрсөн хөрөнгийг буцаан малчдад үйлчилгээ үзүүлэх тохиолдолд татвар төлсөн байдлыг шалгуур үзүүлэлт болгон авч үзэхийг зөвлөж байна.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

⁶ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл												
/сая төгрөгөөр/												
Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Засаг даргын тамгын газар	2	9,149.0			2	9,149.8						
Дүн	2	9,149.0			2	9,149.8						

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал										
/сая төгрөгөөр/										
Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил										
Засаг даргын тамгын газар	1	0			1	0				
Дүн	1	0			1	0				